

De kleine rietvogels in het Laarder Wasmear.

Aanleiding tot het schrijven van dit artikel is de door mij gesignaleerde sterke achteruitgang van de rietvogelstand in het Laarder Wasmear. Deze achteruitgang wordt duidelijk als we de broedvogelinventarisaties van 1966, 1967 en 1971 met elkaar vergelijken. Voor rietvogels werden de volgende aantallen broedparen geteld:

	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1971</u>	<u>teruggang in %</u>
Kleine karakiet :	46	42	16	65
Rietzanger :	14	7	-	100
Snor :	2	2	-	100
Rietgors :	7	5	1	85

Wat is er aan de hand met deze rietvogels? Het valt niet te ontkennen dat bovenstaande gegevens een zeer sterke achteruitgang te zien geven, wat beslist niet overeenkomt met de jaarlijkse schommelingen die in broedpopulaties van elke vogelsoort voorkomen. Er moet dus een andere oorzaak zijn, maar welke? Hierop kan ik U geen antwoord geven, maar het heeft mij wel aan het denken gezet. Het gevolg is dat ik enkele theorieën heb opgesteld die ik graag ter discussie wil stellen.

A. Als mogelijke oorzaak kan aangevoerd worden de inpoldering van Zuidelijk Flevoland. In 1969 konden de eerste rietzangers hier hun jongen groot brengen. Het bleek, ook in de daarop volgende jaren, dat vrij veel kleine rietvogels zich hier vestigden. Deze broedvogels nu moesten "ergens" vandaan komen. Het meest voor de hand liggende is uit de randgebieden van Zuidelijk Flevoland, dus ook uit het Laarder Wasmear. Ik zou dit een soort "zuigeffect" willen noemen van onze nieuwste IJsselmeerpolder.

Is deze theorie juist dan moet ook in andere randgebieden achteruitgang in de rietvogelstand waargenomen zijn. (wie heeft hier gegevens over?)

Dit zuigeffect zal er vervolgens de oorzaak van zijn dat er, na verloop van tijd, in de polder een geboortegolf ontstaat door het zo gunstige biotoop en de aanwezigheid van veel voedsel. Als gevolg van deze geboortegolf moet in de randgebieden weer een duidelijke toename van het aantal broedparen te verwachten zijn. Dit zal mogelijk versneld worden door het in cultuur brengen van de rietvelden in Zuidelijk Flevoland.

B. Een geheel andere oorzaak van de achteruitgang is te zoeken in de toestand van de rietvelden in het Wasmear. Deze rietvelden bestaan voornamelijk uit overgrijp riet, dat door de wind platgeslagen is. De nestgelegenheid voor de genoemde zangvogels, die elk hun specifieke eisen stellen, is hierdoor minuscule geworden. Begin 1971 heeft men enkele rietveldjes afgebrand, teneinde een jong en sterk rietveld te krijgen. De invloed hiervan zal eerst over enkele jaren bekend zijn.

C. Als laatste mogelijkheid denk ik aan het voedsel van de rietvogels. De kans is groot dat bepaalde insecten, die belangrijk zijn voor karakieten e.d., in het Laarder Wasmear minder voorkomen dan enkele jaren geleden. Als dat zo is, dan is de achteruitgang begrijpelijk. Om zekerheid hierover te hebben is het noodzakelijk een vergelijkend voedselonderzoek te doen in het Wasmear en bijvoorbeeld een rietveld in Zuidelijk Flevoland.

Vastgesteld dient dan te worden welke insecten in beide gebieden voorkomen en welke hiervan door rietvogels gegeten worden.

Tenslotte zou ik willen opmerken, dat de mogelijkheid groot is, dat de achteruitgang het gevolg is van een veel groter complex van factoren, waarvan bovengenoemde theorieën er enkele zijn.

In 1972 hoop ik door verder onderzoek enige klaarheid in deze materie te brengen.

J. Harder

WAARNEMING VAN EEN KWAK (NYCTICORAX NYCTICORAX)

Zondag 3 oktober j.l. stonden Fr. Rijnja en ondergetekende vanaf de waarnemingspost aan het einde van de Zanddijk bij Fort Ronduit "trek te tellen". Er hing die ochtend een zeer dichte mist, die langzaam dunner werd. Om 9 uur bedroeg het zicht circa 300 meter.

Even voor half tien zagen wij een gedrongen, reigerachtige vogel op enkele tientallen meters van ons uit het riet opvliegen. Een Kwak! Het vliegbeeld toonde ons een vrij forse snavel, een korte hals en brede afgeronde vleugels. Met tamelijk snelle vleugelslag verdween de (adulte) vogel in de richting van Muiderberg.

Een leuke waarneming van een zeldzame doortrekker, vooral ook omdat het een vrij schuwe vogel is, die zich vrijwel alleen in de schemering vertoont.

H.P.Vos

